

KAĞIZMAN ARAS ANADOLU LİSESİ 9. SINIF TARİH DERSİ ÇALIŞMA SORULARI VE BOŞLUK DOLDURMA CEVAPLARI

1. Tarihi olaylar geçmişini incelediği için ...**tekrarlanamaz**. bundan dolayı ...**deney** ve **gözlem** yapılamaz.
2. Tarihi olaylar **mutlak doğru** değildir çünkü bulunacak **yeni belge** ve **buluntular** var olan bilgiyi değiştirebilir.
3. Tarihi olayları anlatarak bunlardan ders çıkarılmasını isteyen ve ahlaki değerleri geliştirmeyi amaçlayan **Thukydides'in** öncülük ettiği tarih yazıcılığı **Öğretici** tarihtir.
4. Olayların yer ve zamanı belirtilirken sebep sonuç ilişkisinin yer almadığı ve **Heredotos' un** öncülük ettiği tarih çeşidi **Hikayeci** tarihtir.
5. Tarih bilimi sırasıyla **Tarama, Tasnif, Tahlil, Tenkit, Terkip** yöntemlerini kullanır.
6. Tarihi olayların oluş sırasına göre yazılması şeklindeki tarih çeşidi **Kronik** tarihtir.
7. Geçmiş olaylardan ders almak, gelecekteki yolu doğru çizebilmek, okuyucuya ahlaki, milli duygular, aşılayabilmek maksadıyla yazılan bu tarza **Öğretici** tarih denir.
8. Yer zaman belirtir. Olayları hikayeleştirerek anlatır. Ancak olayların neden sonuç ilişkisi üzerine durmayan tarih çeşidi **Hikayeci Tarihtir**.
9. XIX. yy 'da karşımıza çıkan tarih anlayışıdır. **Araştırmacı** tarih anlayışında olayların yeri zamanı neden ve sonuçları belirtilir. Olaylar belgelere dayanarak ve tarafsız (objektif) bu şekilde anlatılır.
10. **Arkeoloji**: Özellikle belgelerin bulunmadığı tarih öncesi dönemin aydınlatılmasında tarihe yardımcı olan bilim dalıdır
11. **Etnoğrafya**: Bir topluma ait yaşayış, örf ve adet gelenekleri inceleyen bilim dalıdır.
12. **Paleografya**: Yazı bilimidir. Bir toplumun tarihini araştırmak için sadece o toplumun dilini bilmek yeterli değildir
13. **Epiğrafi**: Müstakil kitabeleri olsun, bir yapı üzerine monte edilmiş olsun bu tür yazıları inceler.
14. **Nümişmatik(Meskukat)**: Paraların tanınması ile uğraşan bir bilimdir. Para ise gerek siyasi, gerekse iktisadi tarihin bazı noktalarını açığa kavuşturur.
15. **Siciliyografya**: Mühür bilimi (Tarihi devirleri aydınlatır.)
16. **Heraldik**: Arma bilimi (Tarihi devirleri aydınlatır.)
17. **Şecere**: Soy kütükleridir. (Ensab Cedveli – Geneoloji)
18. **Filoloji**: Yerel diller bilimi
19. **Paleantropoloji**: Günümüzde görülmeyen insan türüne ait fosilleşmiş kalıntıları inceler.
20. Türklere ait ilk takvim **12 Hayvanlı Türk** Takvimidir.
21. Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra **Hicri Takvimi**
22. Türkler'in kullandıkları takvimlerden **Hicri Takvim** Ay Yılı esaslıdır.
23. Tarihte ilk kez yazıyı **Sümerliler** kullanarak tarih çağlarını başlatmışlardır.
24. Türkiye ve güneydoğu Avrupa'da ilk üretim faaliyetinin başladığı en eski yerleşim yeri ...**Çayönü** olarak kabul edilir. (Orak, bıçak ve tahıl öğütme taşları bulunmuştur)
25. İnsanlık tarihinin ilk şehir yerleşmesi olarak **Çatalhöyük** kabul edilir.
26. Yazı Anadolu'ya **Tunç** devrinde **Asurlu** tüccarlar tarafından ticari faaliyetler sayesinde taşınmıştır.
27. İnsanlığın en uzun ve en karanlık dönemi olan **Paleolitik** dönemde insanlar tüketici ve doğaya bağımlıdır.
28. İnsanların Taş ve kemikten ilk alet yaptığı bıçak et el baltası vb. ayrıca mağara duvarlarına resimler çizildiği, ateşin etkin olarak kullanıldığı dönem **Mezolitik** dönemdir.
29. İlk tarımsal hayat ve üretim başladı ve ilk kez yerleşik yaşam **Neolitik dönem**
30. Şehir devletleri (İlkel devlet tipi) nin kurulduğu dönemdir. **Tunç devri**
31. Şehir devletlerinin olduğu yerde **siyasi** birlik olmaz, ayrıca **başkent** olmaz

32. Tarih öncesi çağları sıralamaya uygun olarak **yaşamayan** toplumlar mutlaka etkileşime uğramıştır.
33. Tarih öncesi dönemin çağlara uygun olarak yaşayan toplumlar **etkiesime** uğramamıştır. Bu uygarlıkların kültürü **özgün, kendine has** kültürdür.
34. Tarih öncesi dönemde insanlar sırasıyla hangi malzemelerden araç-gereç yapmıştır. **Taş-Toprak-Maden**
35. Tarih öncesi dönemin devirlere ayrılmasında yani adlandırılmasında, **kullanılan malzemeler** etkili olmuştur.
36. Tarih öncesi dönemde **yazı** olmadığı için toplumlar arasında etkileşim yavaştır.
37. Tarih öncesi dönemde toplumlar aynı süreç içinde **farklı** devirleri yaşamışlardır.
38. Bunun temel nedeni uygarlıkların **yaşadığı bölgelerin** özellikleridir.
39. Tarihi devirlerde yazı sayesinde toplumlar arasında **kültürel etkileşim** yoğunudur.
40. Merkezi krallıkları zayıflaması ile birlikte soylu-senyörler tarafından devlet içinde devletçiklerin doğduğu yapıya **Feodalite** denir.
41. Dine dayalı kilise mantığı ile düşünme sistemidir. Özgür düşünce ve bireyin kendini ifade etmesinin yasak olduğu sisteme **Skolastik Düşünce** denir.
42. Tarihi bilimsel yapan etkenler **yer-zaman, sebep-sonuç ,belgeler ve objektiflik** tir.
43. Dünyanın ilk tapınak mimarisi **Şanhurfa Göbeklitepe** dir.
44. Ferman , Berat, Para , Anı gibi kaynaklar **I. Elden** kaynaklardır.
45. **Karbon 14 Metodu** ile arkeolojik çalışmalar sonucu ele geçen kalıntıların yaşı tespit edilir.
46. Arkeolojik çalışmalar sonucunda bulunan bir paraya bakarak;
- **Devletin ekonomik durumu**
 - **Devletin yönetim şekli**
 - **Devletin bağımsız olup olmadığı**
 - **Kullanılan alfabe, dil**
 - **Dönemin sanat anlayışı**
 - **Paranın basım tarihi**
 - **Paranın hangi devlete ait olduğu** Yorumlarında bulunabiliriz.
49. **Neolitik** Dönemde insanoğlu tüketici konumdan üretici konuma geçmiştir. Ayrıca bu dönemde toplu yaşam başlamıştır.
50. **Mezolitik** dönemde insanoğlu ateşi etkin kullanarak ilk kez doğaya hükmetmiştir.
51. **Neolitik** Dönemde ilk kez sınıflı toplum yapısı görülür.
52. Soylulardan oluşan Pankuş Meclisi **Hititlerde** görülür ve kralın **danışma kurulu** olmuştur.
53. Türkler göç ettikleri coğrafyaları özellikle üç alanda etkilemişlerdir:
- **Teşkilatçılık**
 - **Askerlik**
 - **Madencilik**
54. Orta Asya'dan Göçlerin Nedenleri:
- **İklimin değişmesi**
 - **Hayvanlarına yeni mecralar bulmak**
 - **Dış baskılar(Çin,Moğol)**
 - **Boylar arası siyasi mücadeleler**
 - **Hayvan hastalıkları**
 - **Türk cihan hakimiyeti ideali**
55. Orta Asya'dan Göçlerin Sonuçları:
- **Yeni Türk devletleri kuruldu.**
 - **Yeni kültürlerle tanışıldı.**
 - **Türk kültürü farklı coğrafyalarda yayıldı.**
 - **Türk tarihini incelemek zorlaştı.**
 - **Bazı Türkler asimile oldu.**
56. Orta Asya'da ilk atlı göçebe Türk topluluğu **İskitler'** dir.
57. **Tomris Hatun** dünyanın ilk kadın hükümdarıdır.

58. "Bozkırın Kuyumcuları" olarak adlandırılan Türk topluluğu **İskitlerdir**.

59. **Mete Han'ın** kurduğu "Onlu Sistem" ile sadece Türk tarihine değil dünya tarihine de örnek olmuştur.

60. Asya Hun Devleti'nin yıkılma sebepleri:

- ✓ **Veraset sistemi**
- ✓ **Taht kavgaları**
- ✓ **Çin entrikaları**

61. Kavimler Göçü'nün Sonuçları:

- ✓ **Doğu Roma İmparatorluğu ikiye ayrıldı.**
- ✓ **İlk Çağ sona ermiş Orta Çağ başlamıştır.**
- ✓ **Avrupa'nın krallık rejimi zayıflamış , derebeylik güçlenmiş.**
- ✓ **Klisenin etkisiyle Avrupa'da skolastik düşünce egemen olmuştur.**
- ✓ **Kilise ve papanın önemi artmış.**
- ✓ **Avrupa'nın siyasi ,sosyal ve ekonomik yapısı değişmiştir.**
- ✓ **Avrupa'nın etnik yapısı değişmiş ve yeni devletler kurulmuştur.**
- ✓ **Avrupa'da Hristiyanlık yayıldı.**

Tarih Öğretmeni
Medine ERDEMİR